

60+

60+ is het aantal jaar dat zij verschillen. Hoe verschillend zijn ze eigenlijk? De mensen met een missie toen en nu?

'MIJN DROOM? NAAR AFRIKA!'

Door: Femke van der Biezen

Vandaag ontmoet reporter Iris Visser (26) zuster Bep van Grieken (89), die vijftig jaar in Zambia 'in de missie' is geweest. Zelf reisde Iris in 2017 met ons naar Uganda. Daar bezocht ze als deelnemer van het 100 reportersproject projecten van Mensen met een Missie.

Bep: Het was 1947. Ik was 17 jaar oud. En ik wist heel zeker: Ik wil naar Afrika! Ik had niet zoveel op met het religieuze leven, maar dat was de enige manier waarop je naar Afrika kon. Vrijwilligerswerk bestond niet. Ik weet nog dat ik thuis in Oegstgeest in een grote pan karnemelksepap stond te roeren. Mijn moeder had het door. 'Wil jij soms zuster worden?', vroeg ze. Ik zei nee, maar ik knikte ja.

Iris: Ik vind het bewonderenswaardig dat u koos om zuster te worden om naar Afrika te kunnen.

Bep: Achteraf ben ik blij dat ik zuster ben geworden, het past bij me. In september dit jaar is het alweer zeventig jaar geleden dat ik intrad. Op mijn achtentwintigste kwam ik aan in Zambia.

Iris: En hoe was dat? Voldeed het aan uw verwachtingen?

Bep: Ja, het was geweldig. Maar ik leerde al snel dat, wanneer iets je wilt veranderen, je mensen iets moet bieden waar ze écht op zitten te wachten. Wat dat is, daar

moet je eerst achter komen. Zoals toen ik werkte in een illegale krottenwijk in de Copperbelt provincie. Daar woonden 20.000 mensen op 1,5 vierkante km. Ik vroeg de gemeenschappen twee toneelstukjes te bedenken. Vanuit een dorp komen een jongen en een meisje naar de krottenwijk. Wat gebeurt er dan? In het ene toneelstukje werden ze boos op de jongen: waarom kom je hierheen?

'Ik wilde geen religieus worden, maar ik wilde naar Afrika'

Er is hier geen werk. We hadden je visnetten kunnen sturen. In het andere toneelstukje zeiden ze tegen het meisje: fijn dat je er bent. Je kunt vanavond al aan het werk. En dat meisje bracht 20 kwacha naar huis. Want ze had seks bedreven in de wijk. Zo leerde ik enkele van de problemen die er speelden.

Iris: Ik zag in Uganda dat Mensen met een Missie alle projecten samen met lokale mensen uitvoert. Vindt u dat ook belangrijk?

Bep: Jazeker, mensen moeten zelfstandig blijven. Het zelf kunnen regelen, ook als ik er niet ben. Op het platteland waar ik eerst woonde, was een huishoudschool voor volwassen vrouwen. Maar de vrouwen bleven weg.



‘Wat we hier leren, daar kunnen we thuis niets mee’, legden ze me uit. ‘Want thuis hebben we al deze spullen niet’. Uiteindelijk overtuigde ik één groepje vrouwen om te leren eenvoudige schooluniformen te maken. Ik had naaimachines, maar ze moesten wel zelf stof en garen regelen. Ze kregen niets cadeau. Ik maakte de patronen, leerde ze knippen en de machine te bedienen. Met de winst van de verkochte uniformen, konden ze voor hun club naaimachines kopen. Uiteindelijk waren er vijf vrouwengroepen die uniformen maakten. Toen vroegen de vrouwen aan mij. ‘Wil je ons geld bewaren? Anders pikken onze mannen het in voor alcohol’. Ik hielp ze een eigen spaar- en kredietbank opzetten. Met de mannen erbij. Ze leerden over rente, dividend, er kwam een bestuur en een raad van toezicht. Na een jaar opende de bank.

‘Mensen moeten onafhankelijk blijven’

Iris: Door niets cadeau te geven bleven ze zelfstandig? Bep: Inderdaad. En je moet geduld hebben. We hebben een jaar met elkaar gewerkt voor we de bank openden. Alleen als je de tijd hebt, kun je iets stabiels opzetten.

Iris: Ik vind de hoeveelheid verschillende dingen die u

deed erg indrukwekkend. U speelt in op de behoeften van de mensen en heeft een enorm aanpassingsvermogen. Zelf ben ik actief in de politiek. Uw verhalen versterken mijn opvatting dat je met mensen in gesprek

‘Alleen als je de tijd hebt, kun je iets stabiels opzetten’

moet om te bepalen wat belangrijk is. Ik vind het jammer dat de overheid vaak vanaf een grote afstand bedenkt wat goed is. Vaker naar de mensen toegaan, kunnen we leren van uw manier van werken, zuster Bep. Waarom zijn we dat hier kwijtgeraakt?

Op de terugweg in de trein overdenkt Iris het gesprek.

Iris: Eerst dacht ik, wat beperkend als je zuster moet worden om je droom na te jagen. Maar ik begrijp nu dat zuster Bep juist voor de maximale vrijheid koos. Heel moedig! Tegenwoordig kun je die wens naar vrijheid anders invullen. Net als Bep probeer ik kansen te grijpen om me te ontwikkelen en me in te zetten voor mensen en de maatschappij, dichtbij en ver weg.

Bep: ‘Wil je iets veranderen, dan moet je mensen iets bieden waar ze écht op zitten te wachten.’

